

УДК 320

Пшоняк О. – ст. гр. БМ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЕХНОЛОГІЯ ЛОБІЗМУ

Науковий керівник: асистент Габрусєва Н.В

У соціально-політичних механізмах сучасної плюралістичної демократії важливу та своєрідну роль відіграють групи інтересів, що використовують тактику тиску; їх називають, як відомо, лобістськими угрупованнями. Перші дослідники лобізму американський політолог А. Бенлі та француз Ж. Мейно вважали його специфічною рисою практичну відсутність правової регламентації подібної діяльності. Тиск на парламент та адміністрацію виконавчої влади здійснюється так званим лобі з ціллю реалізації реалізації групових інтересів. Таким чином, лобізм доцільно розуміти як систему і практику реалізації інтересів різноманітних груп, союзів, об'єднань громадян, субстрат та субеліт, корпорацій тощо шляхом організованого впливу на законодавчу та адміністративну діяльність державних органів. Лобізм як уособлення позитивних і негативних ознак виступає важливим елементом життєдіяльності суспільства: 1) впливаючи на управлінські рішення, сприяє посиленню тону органів державної влади й управління, надає їм необхідної динаміки та гнучкості; 2) постає інструментом самоорганізації громадянського суспільства, забезпечує суспільну підтримку того чи іншого законопроєкту або опонування йому, справляє безпосередній вплив на політику; 3) як специфічна форма прояву політичного плюралізму створює можливості для забезпечення інтересів меншості; 4) забезпечує реалізацію вимог принципу свободи стосовно діяльності громадських організацій, політичних партій, недержавних структур-асоціацій, окремих груп населення тощо; 5) орієнтує щодо цілей суспільство, стимулює інноваційні зміни, спонукає до конкретних дій; 6) сприяє розширенню інформаційної й організаційної бази рішень; 7) постає інструментом взаємодії представницької та виконавчої гілок влади; 8) є засобом досягнення компромісів й укладання угод, а це сприяє знаходженню рівноваги між політичними силами. Тіньова сторона лобізму полягає в тому, що він: по-перше, часто є засобом неправового тиску на державні органи; по-друге, може слугувати чинником захисту та посилення вузьких, корпоративних інтересів; по-третє, спроможний ідентифікуватися з небезпекою «розмивання» народовладних засад суспільства, перетворення демократичних інститутів на інструмент впливу окремих владних груп, їхнього соціального позиціонування як засобу формування та накопичення соціального капіталу; по-четверте, спроможний призводити до дестабілізації ситуації, сприяти зростанню соціальної напруги, особливо у разі формування соціально поляризованого суспільства; по-п'яте, здатний до блокування назрілих управлінських рішень, суспільно важливих соціальних ініціатив, інтересів, пріоритетів розвитку. Сучасні внутрішні механізми лобіювання складаються з комплексу можливостей донести та «нав'язати» свого інтересу структурі або політичній персоні, яка приймає рішення: близькість до політичної фігури або організації, від яких залежить рішення; наявність ресурсів та коштів, що забезпечують реалізацію даного інтересу; можливість надавати політичного, зокрема нелегітимного тиску; можливість надавати економічного тиску, погрози щодо припинення сплати податків, виплати відрахувань, вимоги економічної автономії, ліцензій, зняття квот тощо; інформаційні можливості популяризації або компрометації даної структури та її дій в очах громадської думки.